

7/31701

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2020-610-E.1607/3403/4981

Konu : Yazılı soru önergesi

24.07/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 17/07/2020 tarihli ve 43452547-120.07-E. 683852 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/31701 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2020-610-E.1607/3406/4984
Konu : Yazılı soru önergesi

24/07/2020

Sayın Hüseyin KAÇMAZ
Şırnak Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/31701 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihinde Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol, 01/01/2009 tarihli Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti Arasında İmzalanan Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri gözönünde bulundurularak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" kenar başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır." hükmü uyarınca, ceza infaz kurumundaki bir hükümlünün hastalığı sebebiyle cezasının infazının geri bırakılabilmesi için, hastalığının hayatı için kesin tehlike teşkil etmesi aranmaktaydı.

24/01/2013 tarihli ve 6411 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5275 sayılı Kanunun 16. maddesine eklenen altıncı fıkra hükmü uyarınca, maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen hükümlünün hapis cezasının infazının, iyileşinceye kadar geri bırakılabileceği kabul edilmişti. Maddedeki

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

"toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayaacağı" ibaresinin uygulamada çok geniş yorumlanması ve bu imkândan yararlanması gereken bazı hükümlülerin soyut gerekçelerle yararlanamaması gibi nedenlerle yapılan düzenlemenin sınırlı şekilde uygulandığı gözlemlenmiştir.

Bu sorunun giderilmesi amacıyla, 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 79. maddesiyle, 5275 sayılı Kanunun 16. maddesine eklenen altıncı fıkrasında "toplum güvenliği bakımından tehlikelilik" unsuruna "ağır ve somut bir tehlike" kriteri eklenmek suretiyle, ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum bakımından ağır ve somut bir tehlike oluşturmayan mahkûmların cezalarının infazının geri bırakılması düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemeyle, ağır ve somut tehlike açıkça belirlenmediği ve gerekçelendirilmediği takdirde, fıkra kapsamına giren hasta mahkûmların cezalarının infazının geri bırakılması amaçlanmıştır. Belirtilen bu düzenlemeler doğrultusunda, cezasının infazının geri bırakılması talebinde bulunan hükümlüler veya tutuklularla ilgili bütün işlemler, yasal şartları gözetilerek ilgili Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yerine getirilmektedir.

B) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı" kenar başlıklı 105/A maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin, diğer şartları da taşımaları hâlinde birinci ve ikinci fıkralardaki infaz usulünden yararlanabileceklerine; ağır hastalık, engellilik veya kocama hâlinin, Adli Tıp Kurumundan alınan veya Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan bir raporla belgelendirilmesi gerektiğine ilişkin hükümlere yer verildiği malûmlardır.

III- Uluslararası mevzuat ve standartlarda yer almakla birlikte, ayrıca 17/02/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve yürütmesi Sağlık Bakanlığı uhdesinde bulunan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin "İzleme, Dezenfeksiyon ve Analiz Özellikleri" kenar başlıklı 10. maddesinin ekindeki, tüketime sunulan içme ve kullanma suları için asgari şartlara uygun izleme programlarında kıstas alınan Tablo B1'de, bir kişinin insani amaçlı tüketeceği su miktarının 200 litre/gün varsayılarak takibinin yapılmakta olduğu ifade edilmiş; Ülkemiz ceza infaz kurumlarında su tüketiminin bu standartların da üzerinde gerçekleştiği, düzenlemeye göre kullanılacak suyun 50 litresinin sıcak, 150 litresinin soğuk olmak üzere toplam 200 litre olarak belirlendiği hâlde, kurumlarımızda yapılan incelemelerde bu miktarın 350 ilâ 600 litre arasında olduğu belirlenmiştir.

Öte yandan, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında Yer Alan Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararına ek olarak yayınladığı kararın "Hijyen" başlığı altındaki 19. maddesinde belirtilen "Genel hijyenin sağlanması için her mahpusun, iklimine uygun sıcaklıkta ve mümkünse her gün, değilse haftada en az 2 kez (veya gerekiyorsa daha sık olarak) banyo veya duş yapabilmesi için uygun tesisler sağlanmalıdır." hükmü gereğince, bu imkân ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklulara sağlanmaktadır.

IV- Ülkemiz genelindeki ceza infaz kurumlarında, Covid-19 salgın hastalığının bulaştırmıcılığın önlenmesi ve hükümlü ve tutuklular ile personelin salgın hastalıktan korunması amacıyla en üst seviyede tedbirler alınmıştır. Söz konusu tedbirlere ilişkin bütün

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

işlemler tıbbi gereklilik ve mevzuat doğrultusunda eksiksiz olarak yerine getirilmekte ve takip edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarının toplu olarak yaşanan yerler olması ve bulaşıcı hastalıklar açısından risk oluşturması nedeniyle kurumlarda gerekli tedbirlerin en üst seviyede alınması yönünde talimatlar verilmiş ve talimatlar kurumlar tarafından vakit kaybetmeksizin uygulanmaya başlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu tarafından ceza infaz kurumlarına ilişkin tavsiye kararları yayınlanmış olup, bu kararlar doğrultusunda alınan tedbirler Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne taşra teşkilatına ve ilgili kurumlara iletilmiştir. Virüsle mücadelede takip, koordinasyon ve süreç yönetimi; 12/03/2020 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan Koronavirüs Takip Komisyonu ile 13/03/2020 tarihinde yürürlüğe konulan "Adalet Bakanlığı Tehlikeli Salgın Hastalıklarla Mücadele Eylem Planı" çerçevesinde yürütülmektedir.

Ayrıca bu süreçte Cumhuriyet başsavcısı ve ceza infaz kurumu temsilcisinin de katıldığı İl Pandemi Kurulları aracılığıyla tedbirlerin mahallinde değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

Bilimsel Danışma Kurulunun tavsiye kararları doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ile personelin salgından korunması ve kurumlarda bulaştırmacılığın önlenmesi amacıyla;

A) Ceza infaz kurumlarındaki tüm taşıtlar, araç-gereçler, koğuşlar, koridorlar, yemekhaneler, yatakhaneler, mahkûm kabul birimleri, ziyaretçi mahalleri, tuvalet ve banyolar, telefon kulübeleri, telefon ahizeleri, kapı kolları, turnike ve X-Ray geçişleri ile diğer tüm ortak alanlar düzenli olarak dezenfekte edilmekte, bütün kapalı ortamlar sık sık havalandırılmaktadır.

B) Koğuşlarda çamaşır suyu ve kişisel temizlik malzemeleri bulundurulmaktadır.

C) Ceza infaz kurumları personelinin görevleri gereği yapacakları üst aramaları ile kısmi ve genel aramalarda mutlak suretle eldiven ve maske kullanmaları sağlanmaktadır.

Ç) Kurumlara giriş yapan tüm personelin ve ziyaretçilerin Covid-19 bulgularının olup olmadığına dair gerekli kontrolleri yapılmaktadır.

D) Hükümlü ve tutukluların, kolluk tarafından ceza infaz kurumlarına tesliminden önce hastaneye götürülerek ateş, öksürük, halsizlik, nefes darlığı veya benzeri belirtiler olup olmadığı yönünde Covid-19 muayenesi ve PCR testi yapılmakta; ceza infaz kurumlarına ilk kabuller, bu sağlık raporları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Kuruma ilk kabullerinde Covid-19 açısından muayenesi yapılan hükümlü ve tutuklular, test sonuçlarının negatif çıkması durumunda on dört gün boyunca özel oda ve koğuşlarda izole edilerek barındırılmakta ve on dört günlük sürenin sonunda kendilerine yeni bir PCR testi yapılmaktadır. Her iki test sonucu negatif çıkan hükümlü ve tutuklular için oda ve koğuş planlamasına geçilmekte, izolasyon sürecinde hastalık belirtisi gösteren ve PCR testi pozitif çıkan hükümlü ve tutuklular ise koruyucu önlemler alınarak ivedilikle ilgili sağlık kurumuna sevk edilmektedir. Hastalık şüphesi bulunan veya son on dört gün içinde yurt dışı bağlantısı olduğunu beyan eden hükümlü ve tutuklular da, derhal il sağlık müdürlüklerine bildirilmekte ve önerilere göre izole işlemleri yapılmaktadır.

E) Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlüler ile bilfiil irtibat halinde olan personelin salgın riskinden korunması amacıyla 01/04/2020 tarihinde personel izolasyonu uygulamasına geçilmiştir. Bu kapsamda; ilgili personele yeni bir vardiya sistemi uygulanmış, görev sonrası evlerine gitmeyen bu personelin öğrenci yurtları, personel eğitim merkezleri, Bakanlık ve kamu misafirhaneleri veya ceza infaz kurumları tarafından

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

oluşturulan özel alanlarda on dört gün barındırılmak suretiyle izolasyonları sağlanmıştır. On dört günlük sürenin sonunda personel teste tabi tutulmuş ve test sonucu negatif çıkanlar ceza infaz kurumlarında çalışmaya devam etmiştir.

F) 14/03/2020 tarihi itibarıyla açık ve kapalı görüşlerde, özel izinlerde, ceza infaz kurumlarında eş ve aile görüş odalarının kullanılmasında, hükümlü ve tutukluların diğer koşullarla birlikte yaptığı faaliyetler ile başka kurumlara yapılacak nakillerde Bilim Danışma Kurulunun tavsiye kararları doğrultusunda kısıtlamalara gidilmiştir. Bu tedbirler alınırken hükümlü ve tutukluların dış dünya ile olan ilişkilerinin devamlılığının sağlanması ve rehabilite olmaları amacıyla kendilerine ek telefonla görüşme hakkı tanınmıştır.

G) Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün internet sayfasında yer alan broşür ve afişler yeterli sayıda çoğaltılarak ceza infaz kurumlarının ziyaretçi giriş noktaları ile ziyaretçi mahallerine, işyurdu atölyelerine, yemekhane, yatakhane, derslik, mutfak, kantin ve benzeri ortak kullanım alanlarına bilgilendirme amacıyla asılmaktadır.

H) Hükümlü ve tutuklular ile personelin bilinçlendirilmesi amacıyla salgına karşı alınan tedbirler hakkında ilgili il ve ilçe sağlık müdürlükleri ile koordineli olarak eğitim faaliyetleri yapılmaktadır.

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında, denetimli serbestlik müdürlüklerinde ve personel eğitim merkezlerinde kademeli normalleşme süreci kapsamında yeni çalışma düzeni ve alınacak tedbirlere ilişkin kuralları içeren "Yeni Normale Geçiş Süreci Çalışma Esasları Kılavuzu" hazırlanmış olup, 03/06/2020 tarihinde Bilimsel Danışma Kurulu tarafından uygun görülen kılavuz ilgili tüm kurumlara gönderilmiştir. Bu sürecin, söz konusu kılavuz doğrultusunda yönetilmesi için gerekli adımlar atılmakta ve süreç hassasiyetle takip edilmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

